

Catalunya Artistica

BIBLIOTECA
JOAN B. PUIG

LA SEGADA

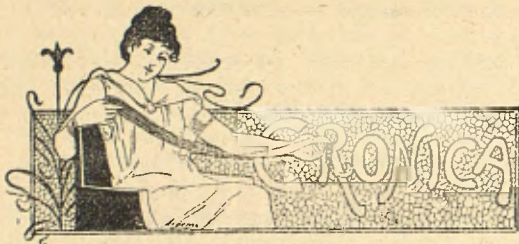
ESMOLANT L' EYNA...

BON COP DE FALS!

(Fot. de Pere Surroca)

15 céntims

La moral de "El cor del poble" (1)

I

Cuan va estrenarse l'últim drama de l'Iglesias, varem escriure la present *Crónica*, que circumstancies especials ens impediren publicar. Avuy aprofitém l'oportunitat de haver sortit á llum l'obra impresa, pera fer públich el nostre judici, oposat per complert á lo que digueren la majoria dels crítichs.

Casi tots feren á l'Iglesias el càrrech de que, ab son drama, havia volgut particularisar en el poble sentiments que son patrimoni de tots els homes, siga la que 's vulgui la seva condició social.

Semblant afirmació, que posa á l'Iglesias com á secretari, la creyém filla d'un mal entés y d'un prejudici.

El primer, naix de que la crítica no ha entrat en el fons mateix del drama: el segón, es consecuencia de la disposició general dels homes á tapar els defectes dels amichs y exagerar els del contrari.

Per molta gent, l'escriptor d'ideas novas y adelantadas, te d'esser per forsa advocat del poble y advocat d'aquells que ab llurs retóricas artificiosas, deixan al pitjor criminal net de culpa, com l'infant acabat de neixer. Aixó, en lloch d'esser consecuencia despres de l'obra jutjada, se'ns afigura projecció inconscient de l'ánima del crítich, qu'atribueix sense fonament, y com cosa natural, á n'els altres, lo qu'ell sent que, faria en cas semblant, cegat per la passió.

L'Iglesias, ab l'honradesa artística que 'l caracterisa, no l'ha volgut disfressar á n'el poble, guarnint-lo ab virtuts enmatllevadas; no l'ha fet ni mes bo, ni mes dolent de lo qu'es en la realitat. Tal com l'ha vist, tal com l'ha viscut en íntim contacte d'ensá qu'es al món, l'ha portat á la escena, ab todas las sevas qualitats y 'ls seus defectes. Bona prova d'aixó, es que, al costat d'aquella heroica *Madrona*, amorosa fins al sacrifici, ens presenta al seu marit, en *Passarell*, ab tot el candorós egoisme del seu amor, que li fá sobreposar, inconscientment, la seva propia satisfacció, á todas las demés consideracions.

Sembla estrany que la crítica no hagi sapigut descompondre aquest caràcter, y descobrir sa veritable naturalesa. Com tampoch ha entrat en el fons del drama, segons deyam mes amunt.

En efecte: casi tots els crítichs l'han vist, per haverlosi semblat el conflicte mes gros, en la lluyta que, segons ells, deuría establirse en l'ánima d'en *Fidel*, al ductar entre la dona que li ha fet de mare y

la seva veritable. La lluyta no te lloch: el noy se re-solt de bell entuvi, com lógicament deu ferho, y al veure desfet el seu suposit, els crítichs acusan á l'autor d'haver desviat el drama, per conduhirlo á la conclusió que mes li convenia.

Y els desencaminats son ells. L'idea de la lluyta en l'ánima d'en *Fidel*, es consecuencia d'una concepció literaria de la vida y un olvit, ó desconeixement complert de la realitat d'aquesta.

Existeix de l'amor filial una tradició, conservada ab tot mirament per dramaturchs, poetas y novelistas, que dona d'aquest sentiment una idea falsa, en oberta contradicció ab la vida. L'amor de fill, com las demés afeccions de l'home, no preexisteix en la seva ánima: com l'altre amor, com l'amistat, neix y 's desenrotlla ab el tracte diari, ab las carinyosas maniyagas de la mare, els seus renys y las sevas ensepyantas. La legendaria veu de la sanch, que deuría portar imperiosament l'home á 'n els brassos dels qui li han donat el sér, no dona fe de la seva existencia, mes que en dramas y novelas.

Miréu l'infantó que surt de dida: miréu com l'anyora y la busca y la demana ab plors y llágrimas, fúgint, esquerp, dels brassos de la mare, que voldria aconsolarlo.

Si aquesta veu de la sanch, si aquest pretengut amor,—físich ne podríam dir, puig no pot ésser reflexiu,—á qui 'ns dona la vida, existís en la naturalesa per sols aqueix fet, tan íntens deuría ésser en l'infant com en l'home granat; al no existir en aquell, ens demostra qu'es producte d'ideas adquiridas y no innat en la naturalesa humana.

L'home mes tart, adaptat á n'el medi social que l'envolta, pesant sobre la seva conciencia individual, las ideas admesas com exactas per la majoria y empéu pe 'l fals concepte que dels drets paternals regna en la societat, podrá caure en brassos dels pares que van abandonar-lo de petit; pero nóts que no es l'amor lo que li porta, sino 'l sentiment d'un deber, després d'aquells drets paternals acceptats com justos y veritables.

Es clar que si l'home 's troba sol, sense afeccions que li compensin la manca de familia natural, no 's farà pregar si 'ls seus pares li 'n ofereixen una, mal que siga després de molts anys de tenirlo abandonat. Condició es de la humana naturalesa, que 'l desvalgut d'afeccions, busqui escalf d'amor, encara que siga d'un amor distret y tardorech.

Pero aquest no es el cas de 'l *Fidel* de l'Iglesias. Aquest troba prou caliu per escarfarli l'ánima, en l'amor dels seus pares adoptius, els seus veritables pares, puig li han consagrat tota la seva vida; mentres que la mare natural, sols va donarli l'existencia en un moment de plahor ó de bojeria, per abandonar-lo després, com fruyt vergonyós d'una disbauxa.

En *Fidel* ho sab aixó: y sab que 'l donar la vida à un sér, es un mal y no un bé, si després no se 'l posa en condicions de que pugui arribar á son floreixement, y ésser profitosa á n'ell mateix y á n'els altres. Esprit lliure, emancipat de tots els prejudicis corrents, sab que la creació inconscient del fill, no sols no dona dret á n'els pares, sino que 'ls imposa debers irrefugibles, de quins cap altre consideració pot deslliurarlos. Per

(1) Com sia que al estrenarse aquesta obra ja varem parlarne, l'autor de la present *Crónica* emiteix la seva opinió per compte propi.—N. de la R.

ell, com per tot esprit seré y enlayrat, els drets paternals, sols tenen fonament en la part de vida propia que ls pares donan à n' el fill, per enfortir llur tendre existència; y 'l sol deber d' aquest, es pagarlos hi ab amor lo qu' ells conscientment li hagin donat.

Pretendre, donchs, que s' estableixi lluyta en l' ànima d' en *Fidel*, cuan sa mare 'l demana després de vinticinch anys de no recordarsen, es, com deyam avans, fill d' aquella concepció literaria de l' amor filial, que res te que veure ab la realitat de la vida. En *Fidel* no pot duptar ni un sol moment entre 'ls seus pares adoptius, que li han donat tot cuan tenían, y la mare desmemoriada que tant temps l' ha tingut obli-

dat, y no dupta; desseguit se resolt per aquells, y te rahó.

Un motiu de temptació hi hauria, per seguir á la mare, tractantse d' un altre carácter, y es la fortuna d' ella; pero la noblesa del personatge, després d' aquesta baixa materialitat de la vida, no permet que ni per un moment puga pensarhi.

El suposit, donchs, de la lluyta en l' ànima d' en *Fidel*, no te fonament de cap mena y no es cert per lo tant, que l' autor desencaminés el drama, per durlo á la conclusió que mes li convenia, com han dit alguns crítics.

JOSEPH PIULA.

Una cansó nova

DE MONTANYA

Manyach, manyagoy
el Ton trevallava;
semblava brodar
cuan l'arbre podava;
de fer bona feyna
n'estava cofoy,
per xó trevallava
manyach, manyagoy.

Al Mas Codonyí
floria una rosa
que l'ayre ni'l sol
l'havian desclosa;
per guapa y per rica
la feyan lluhí
la Rosa galana
del Mas Codonyí.

Denteta á tothom
la Rosa faria
que hagué pretendents
de gran fantasia;
y un día son pare
va dirli:—A cap som:
no vull ja que fassas
denteta á tothom.

—De tots els hereus
á qui donas brasa
no més n'hi há un
que fassa per casa....—
De tal lletanía
n'exí fentse creus
la Rosa envejada
de tots els hereus.

Be massa y be prou
la Rosa sabia
que á cap hereu rich
son cor donaria.
L'amor de fatxada
no era'l seu jou;
la Rosa ho sabia
be massa y be prou.

En Ton manyagoy
furgava, furgava;
correus ab els ulls
sovint li enviava;
l'amor que li duya
semblava'l de un noy,
amor d'esperansas,
manyach, manyagoy....

Un día á sarau
fou ella atrevida
y al Ton li digué:
—La Rosa 't convida;
ab gech ó be ab brusa
jo ballo ab qui 'm plau.—
Y 'l Ton s'hi enllassava
un día á sarau.

De tots els hereus
en fou bescantada;
son pare rebé
la nova enflocada;
de nins y rondallas
n'hi hagué de tots preus,
mes ella se'n reya
de tots els hereus.

El Ton se senti
soptat aquell día;
de tant bell gosar
el seny li fugia;
els ulls li espurnavan,
sa llengua enmudí....
jy al cor greu punyida
el Ton se sentí!

Caygué tot de cop
al peu mateix d'ella;
semblá que caygués
del cel una estrella;
l'amor resplandia
als ulls d'aquell noy....
jy 'l Ton se moria
manyach.... manyagoy....!

CLAUDI OMAR Y BARRERA

Monuments arqueològics de Catalunya

EL PONT DEL DIABLE DE MARTORELL

En la confluència dels rius Llobregat y Noya s'hi aixeca la històrica vila de Martorell y en ella l'antiquíssim pont del *Diablo*.

La tradició y una lápida col·locada allí en el segle XVIII ens diuen que en l'any 535 de la fundació de Roma (218 avans de Jesucrist) feu cons-

truir aqueix pont el famós capitá cartaginés Anníbal, qui erigí l'arch que's troba en un dels ànguls en memòria de son pare Amílcar Barca.

Per la sola rahó de lo molt breu que sigué la estada dels cartaginesos en aquestes terres, se dubta de que tan estranya com atrevida construcció sia de fundació cartaginesa; se

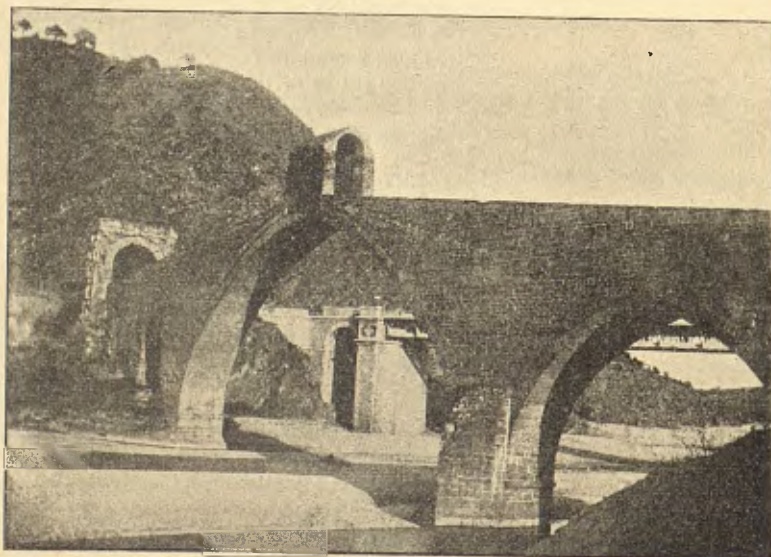
creu mes probable que sia obra dels romans, y en un y altre supòsit resulta ésser un monument de venerable antigüetat digne de conservar-se constantment y de figurar entre las preuhadas planas dels monuments arqueològics de Catalunya.

M. PALLARÉS

(Fots. del autor).

Vista de Martorell.

El Pont del Diablo.

Li' Aragonés

En Gadea era un xicot forsut, d'amplas espatllas y peus grossos. Tenia el clatell torrat y era un bon xich aspre de fesomia. Vingut d'Aragó, d'aquells carlents terrossos, era com una argelaga trasplantada.

No obstant y tot aixó era un bon home; ben enraonat y cor obert. Tossut, aixó sí, molt tossut, pero vaja...

Li deyan l'*Aragonés*

L'haguessin vist empenyent wagons y mes wagons, cambiantlos de vía, carregantlos y descarregantlos al ras ó sota las altas *marquesinas* de l'estació. Aquest era 'l seu ofici, fer-se tot el sant dia ab aquella caterva de galle-gos, valencians y compatriotas que com ell trasbalsavan els *fardos*, encara que no tan de-pressa, perque l'*Aragonés* era pastat per la feyna, no 's rendía may y sempre formava á toth d'esquella. Aixó si, un cop llestos, cap á casa, un piset del Portal Nou, ahont estava rellogat ab una dona vella, d'Aragó també. ¡Qu' es cás entrar en el cau d' una taberna! ¡qu' era alló de jugar-se 'ls diners y fer-se malbé ab la beguda!

Era una grossa escepció de la collá. Ell pensava pera mes endavant.

Y aquest *demá* venía pe'ls seus propis pas-sos. Cada dia la cara d' en Gadea era més ras-posa, ja estava cansat d' afeytarse, la barba li creixía cada cop més forta y tenia alguns di-ners arrecoñats.

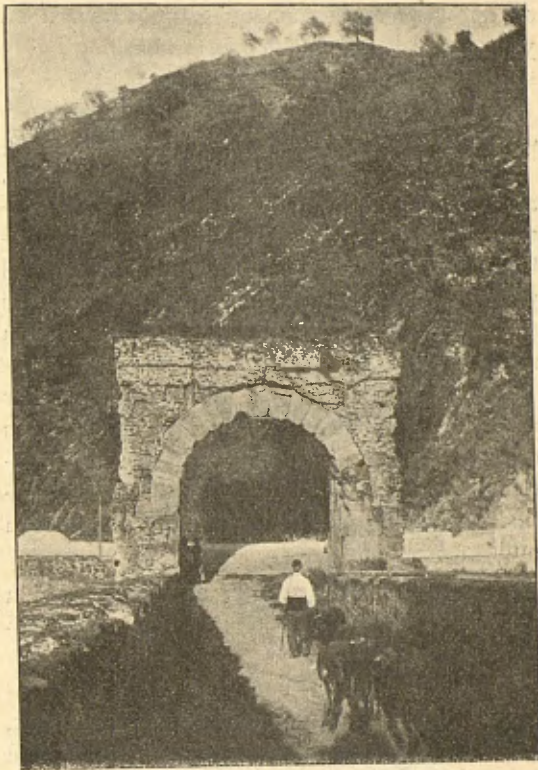
Era cuestió d' un cop de cap y fora. Se tro-bava massa sol.

Plegant de la feyna, cuan tot just comensa-van á encendre 'ls fanals, se feya fosch y las ratas-pinyadas volavan á fréch de terra, desa-suhat y ab la brusa á l' espatlla, feya vía á la font, aquella font d' aygua inmillorable per ell, dels barris sumptuosos plens de claror y d' es-trépit.

Se veyan y 's parlavan. Ella, ab el cos rosa y las faldillas verdas, ab aquell cantí que cos-tava tan d' ésser plé y que cuan ho era trigava en tornar á casa. Ell, ab la brusa á l' espatlla y las mans á la cintura.

La Pilar, una xicotá ben forjada, però ab un cap, aixís, com un meló de deu. Sempre li par-lava de vestits, de pintas, de vanos ab cade-neta, d' aquella amiga, d' aquella altra, y ell, que l' estimava de debó, li donava concells qu' escoltava rient gayrebé sempre, perque sabia qu' aixís el desarmava. ¡Aquell clot que li nei-xía á la barba, tan fondo, tan joganer!...

Cada festa, anavan á que'ls toqués el sol y á veure 'ls barcos. Ell comprava avellanas. Tot aixó no era pas del gust de la Pilar, el critica-va, el feya enfadar sovint, volía que la portés al ball ó al teatro. A casa 'ls seus *amos* havia après de dir *vulgar* y aquesta paraula, que no sabia pas lo que volía dir, li venía bè pera ca-lificar aquella manera de passar la tarde.

Arch sobre 'l Pont del Diable

Sovint s' hi fastiguejava ab ell, pero á n' en Gadea, aquell home passional, que tenia las mans de ferro, no se 'l deixava aixís com aixís.

Ell callava y ho suportava tot, l'estimava de veras. Li agradava aquell ayre salamé, aquells ulls bellugosos, las riallas obertas y bon tros extemporánias que feyan girar á tothom, el clotet de la barba, es á dir, tot en una paraula; y 'l seu nom... ah! era una bogeria!...

¿Eh quin carácter mes trist vá prenent lo qu' explico? ¡quin esguerro; un home tan bó y enredat d' aquella manera! Tan diferents en tot y aquell vel que li tapava 'ls ulls!...

Y 's van casar, vaya si 's van casar; troba-ren un pis: aquí 'l llit, aquí la taula, n' hi havia prou pera estar sota cobert, damunt d'una tin-toreria, darrera l' estació y al peu mateix del Bogatell.

Als primers mesos bé, mes que bé, com una seda. En Gadea estava satisfet. Avants, cuan els amichs vegeren qu' estava del tot determi-nat, li van insinuar que no feya pe 'l seu carác-ter: era massa alegre y li agradava lluhir for-sa. Pero per alguna cosa era aragonés en

Gadea. De jove, sério com era, sempre havia dit que la primera dona qu' estimés seria d' ell y llestos. Llestos donchs; ja era casat y havia satisfet la tossonèria.

Al cap de poch ne sentí las primeras consecuencias.

El mirall deya á la Pilar que ben arreglada, ab una bona pinta, arrecadas bonas y un vestit forsa virolat, faria mes goig y ella ho trobava forsa natural, com també trobava que 'l pis era massa menut, que abaix al carrer s' hi passava millor l' estona y qu' en Gadea anava massa *ordinari*.

Y no va callar fins que 'l posaren de porter á las Oficinas. Com que la Pilar coneixia un quefe!... Aixó de que'l conegués, no li va agradar gayre á 'n ell. Ne sentia dir tantas cosas!... Però vaja, aixó no volia dir que la seva muller...

Y ja 'l tenim de porter, ab l' uniforme, la barba llarga y ben cuydada y vivint pe 'ls barris de Santa María.

Ella, la senyora Pilar, tota mudada y cofoya. Ell, s' engroixia qu' era una barbaritat, ociós, assentat gayrebé sempre al peu de la porta de la Directiva, enfarfegat ab l' uniforme, aixecantse torbat cuan passava 'l quefe que 'l mirava d' una manera!... es á dir, aixó ho experimentava ell, perque lo qu'es el quefe, qui sap, potser ni 'l veyia. Aprensions que li velavan la vista; á fora d' aixó, rés, en Gadea s' ho passava relativament bé, però anyorava el viure d' avants, estava violent, li sobraven aquells brassos, aquell pit, aquella forsa.

Per' abreviar, no estant tranquil y tement ferirse si aquella inactivitat durava gayre, va ingressar de nou á la colla.

Altra vegada empenyent wagons, mes aquell peó d' avants, aquell bon mosso cor-obert havia cambiat molt, anava ab els ulls baixos, el front arrugat, may deya cap paraula.

Un dia va desfer la cara á cops de puny á un castella que xerrava massa,—que si la Pilar aixó, que si alló—vaja que 'l va arremetre á cops de puny allí contra una estiba del dipòsit.

Se tornava flach, brut, la barba descuydada. El dupte 'l consumia, 's mossegava 'ls llavis quietament; si fos cert, si 'n tingués probas!...

—No t' hi haguessis casat, no veyas que no t' convenia, cal mirarshi forsa avants...

Peró aixó ningú s' arriscava á dirli. Aquells punys, aquella mirada!...

Y sempre aixís, cap-ficat y ferreny, cloent els punys, clavant empenya als wagons que topavan els uns ab els altres corrent per damunt de la vía ab estrépit de ferro.

Devegadas caminava com d' esma, á cops com un embuixat per sota las elevadas marquesinas de l' ample andén de l' estació, entre 'ls trens qu' entravan y sortian.

Ara vé lo més trist; aixó sí qu' esgarrifa!... Un matí estavan arreglant el *correu* com sempre. Els cotxes de la cua del tren esperavan als altres. En Gadea tenia un dia péssim, treballava per rutina, ab un tant-se-m'endona que glassava. Els altres cotxes s' acostavan depressa, empesos per la máquina, tan depressa que l' *Aragonés*, que tenia d' unirlos ab els de la cua, per mes que l' avisaren els companys ab un crits qu' esferehían, no tingué temps d' agafar la pesanta vaga y l' encastaren entre wagó y wagó.

Els uns deyan qu' estava cansat de viure, els altres que va ser la mala sort, pero 'l cert es qu' aquell home va acabar per sempre y que la viuda no 'l plorá gens. Tota enflocada, el vano ab cadeneta d' or, pentinada á la moda...

Debía ser vritat. ¡Pobre Gadea!

RAFAEL NOGUERAS Y OLLER.

—Reposém un xich, que las guatllas ja s' esperarán.

(Dibuix de Jaume Pahissa).

Desde Buenos-Ayres

Mossén Cinto

Sr. Director de CATALUNYA ARTÍSTICA.

Barcelona.

Al enterarnos ab fonda pena pe 'ls nombres que acabavam de rebre de CATALUNYA ARTÍSTICA, de la forta malaltia que agreujava al inclit poeta de nostra terra Mossén Jacinto Verdaguer, ens serví de consoladora esperansa la noticia que llegirem en l' últim de dits nombres (8 de Maig), que l' ilustre malalt millorava de día en dia, estant á punt d' entrar en franca convalescencia.

Mes, ¡sorpresa dolorosa! als pochs dias el cable ab sa concisió terrible, ens deya que s' havia perdut tota esperansa de salvarlo, puig ja estava en el periodo agónich. Y als tres dias ens aclaparava més si cap, notificantnos la sensible pérdua del Rey dels poetas místichs. (E. P. D.).

¡Ha mort, ha mort el geni poderós qu' ha enlayrat el nom de Catalunya, escampant arreu la nostra literatura, fent sentir en tot el món las vibracions de nostra hermosa parla!

De cor senzill, humil entre 'ls humils, el mes ver deixeble, potser, d' Aquell que predicá l' amor en la terra y morí mártir al cim del Gólgota, Jesucrist, també com Ell, el nostre Mossén Cinto ha assaborit ab desmasia el cálzer del dolor, portant ab fé y heroisme la Creu pesanta que certs homens, moderns sayóns, carregaren en sas febles espatllas. Y ha mort, no batus pe 'ls sofriments del cos, ni per l' etat, que jove encar era, sinó per las feridas morals que tant l' han flagellat durant la sua existencia.

¡Pobre Mossén Cinto! Encara 'l recordém en sos dias mes amarchs; el recordém, ens sembla véurel encara en el Josepets de Gracia. Nosaltres, llavors xavalets, miravam ab admiració y respecte al gran poeta á qui consideravam una gloria de la Patria, pro no podiam capir, com ho fém ara, tota la seva grandesa. Y cuan el veyam á la missa del Sagrat Cor en aquellas frescals matinadas d' aquest mes, corriam adalerats al "chor" y mentres els uns regiravan solfas, els altres, arrapantnos al organista, (l' Adolf Soler), li deyam:— A baix hi ha Mossén Cinto: n' hem de cantar una de las sevas.— Aixís ho deyam, y á poch ressonava en l' ampla nau del temple *Lo Sagrari del Altíssim* ó altre himne sagrat ab lletra del bon Mestre.

¡Quina emoció llavors la seva! Com devía glatir son cor y quin consol pera la sua ánima en aquells jorns de proba, sentir una producció seva cantada en alabansa del Sagrament Santíssim, compendi de tots sos amors!....

Flora, Catalunya, plora la pérdua del més ilustre dels teus fills; honra dignament sa memoria tal com mereix.

Ignoro, senyor Director, si las presents ratllas veu-

rán la llum pública, mes, cuan Catalunya tota, resta endolada per la pérdua del immortal poeta; cuan tots els conreuhadors de nostre literatura, grans y xichs, haurán tributat un recort á sa honorable memoria, be puch jo, el més ínfim de tots, dedicarli eixa modesta sempreviva, si be tardana per cert, puig aixís m' ho manan las circunstancias y las obligaciones que sobre meu pesan, per xó no menys afectuosa...

TEODOR BANÚS GRAU.

Buenos-Ayres, Juny de 1902.

Cansóns de Juny (1)

¡Com somriu l' espigolera
bo y guaytantse falaguera
tot el munt d'espigas d'or,
qu'en las garbas ben lligadas
ha deixat arpeggadas
el bras ferm del segador.

¡Oydá!

Grossa es la espiga y plé es el grá.

Ab desitj que'l cor hi gosa
va mirant la noya hermosa
la cullita que's fá enguany;
ha sigut aprofitada,
ben nutrida y ben granada,
bon xich més que cap altr'any.

¡Oydá!

¡Si sempre fossim temps de segá!

Y encar veu l' espigolera
segador de faç riallera
que fa poch li ha ben parlat,
fentli entrar, com brau sageta
dins son cor una amoreta;
bell pervindre li ha augurat.

¡Oydá!

Ella li jura que l' aymarà.

La parella en tant festeja
y entre garbas se passeja.
Aixís díuli l'aymador:
—¡Ja veurás ma bella nina
cuan eix blat siga farina
com farém el llás d'amor!—

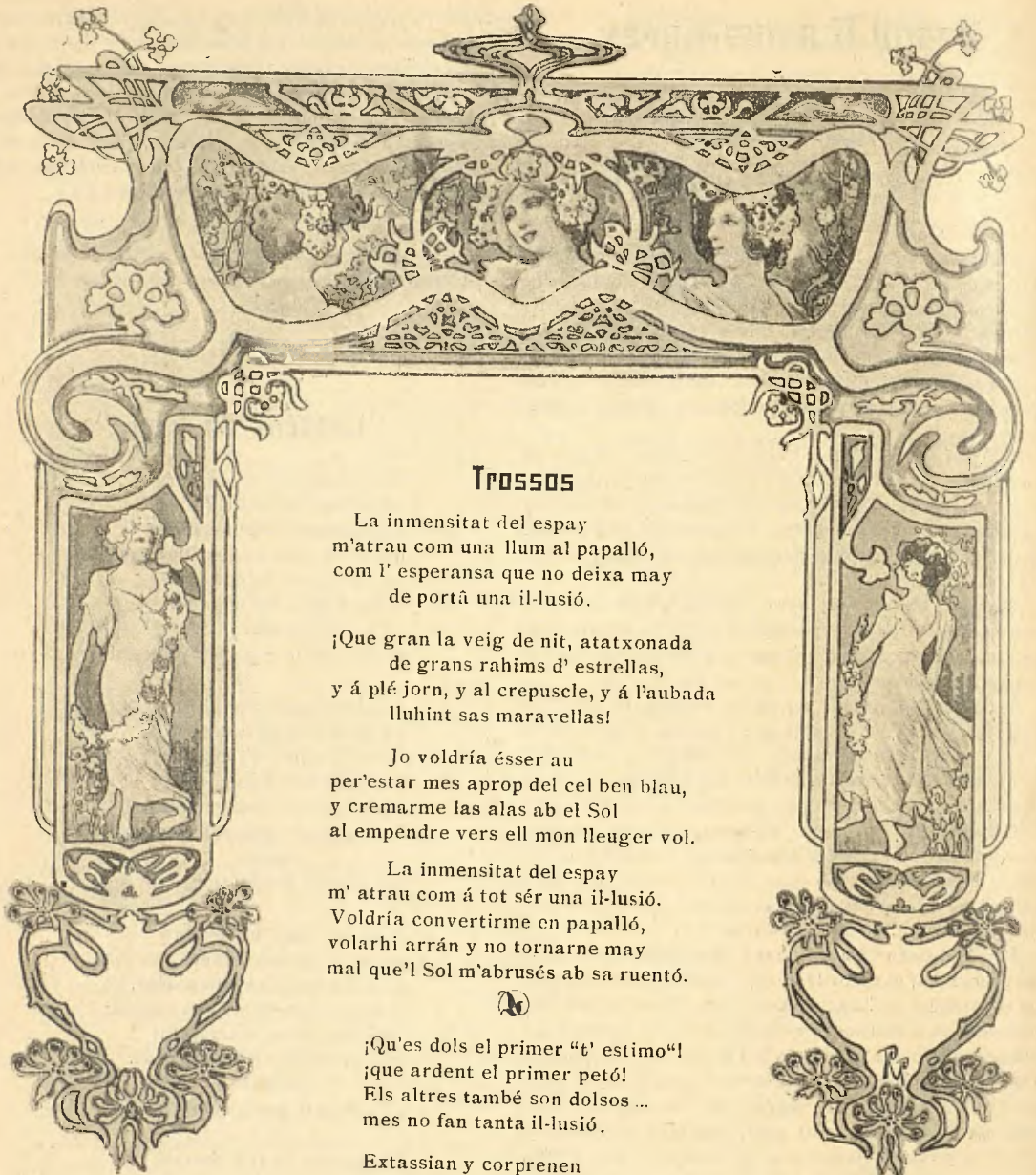
¡Oydá!

Que per la boda 'n farán el pá.

JOAN VIVES Y BORRELL

(1) De una col·lecció que porta 'l mateix titol.

TROSSOS

La immensitat del espay
m'atrau com una llum al papalló,
com l'esperansa que no deixa may
de portâ una il-lusió.

¡Que gran la veig de nit, ataxonada
de grans rahims d'estrellas,
y á plé jorn, y al crepuscle, y á l'aubada
lluhint sas maravellas!

Jo voldria ésser au
per'estar mes aprop del cel ben blau,
y cremarme las alas ab el Sol
al empendre vers ell mon lleuger vol.

La immensitat del espay
m'atrau com á tot sér una il-lusió.
Voldria convertirme en papalló,
volarhi arrán y no tornarne may
mal que'l Sol m'abrusés ab sa ruentó.

¡Qu'es dols el primer "t' estimo"
¡que ardent el primer petó!
Els altres també son dolsos ...
mes no fan tanta il-lusió.

Extassian y corprenen
y com mes vibran millô,
tenen ritme cuan ressonan....
mes no fan tanta il-lusió.

Son sentits ab delectansa
com dels ginestars la olô;
enlayran l'ánima sempre....
mes no fan tanta il-lusió.

Portan vida, llensan flayre,
prestan llum, donan colô,
amoixonan la existencia....
mes no fan tanta il-lusió.
Com el dols primer t'estimo
y l'ardent primer petó,
cap de millô!

(Orla de *Martinez Padilla*).

J. AYNÉ RABELL

Nostre segon petit Concurs literari

Tema III. — Accésit 1.er

Dialech cridaner

Lema: *Xafarderies del barri.*

D. Ramon

Altra vegada aquí, jove!

Pepito

Senyor meu...

D. Ramon

Senyor rábes.

El porter

Cap á la garita. Als cops de puny y als globos encara no se 'ls hi trobat la direcció fixa.

D. Ramon

Ja estich cansat d' avisarlo. Que té vosté pera casarse ab la noya? Expliquis.

Pepito

Lo primer que 's necessita; el seu amor.

D. Ramon

Bon primer plat; bon principi: que s'ha proposat ferllibreta á cal adroguer y comprar els mobles á canjorba? que 's creu qu' ha de viure á las mevas costellas mentres vosté dirá á ella que l' estima y sacsejará la criatura cuan tregui las primeras dents, passant el temps fentli munyecas? Que fá vosté, *vamos* á veure, que fá, digui.

Pepito

Soch comissionista. Corro.

D. Ramon

Darrera meu; la meva sombra. Si vaig á las nits al café ab l'Angela, primer veig á vosté que al mosso. Si á missa, sempre haig de trobar las sevas mans dins la pica d' aygua beneyta y haig d' anar en compte cuan m' agenollo per no aixefarlo. Per tot' arreu se gaix: sembla una cua d' estel. Jo crech que 'l millor dia me'l trobaré al puesto dels papers.

Pepito

D. Ramon; que soch home y tinch sanch!

D. Ramon

D' aixarop d' atmetillas dolsas. ¡Granuja!

Vehinas

(*Corejant.*) Promés y promesa; se volen casar; no tenen cadiras per festejar!

Municipal

Orden, señores. Estas cuestiones se dirimen de otro modo; sin escandalizar.

Vehina 1.^a

Miratel, Es el més presumit del *cuerpo*. Fins se raspalla la samarreta.

Vehina 2.^a

Es massa génit per un home sol.

Vehina 3.^a

D' aixó 'n dich pares: la recitit es el tot.

Porter

Lo que sou unas xafarderas! Si 'ls pobres s' estiman,

Vehina 1.^a

Fóra, qu' ara parla 'l *narro*. No veyéu qu' aquest jove 'n fá una mica massa? Tot el vehinat el coneix.

Vehina 2.^a

Calla dona, calla. Si l' adroguer ja li diu de tú, y s' ha menjat la primera capa de pintura de la fatxada de tant tenirhi la vista fixa.

Porter

Ves si li trobas algun altre defecte, ara que hi ets.

Vehina 2.^a

Bcn net; si la estima que l' estimi de lluny ó que la rapti.

D. Magí

Volén fer el favor de callar! qu' estich esmorsant.

Vehina 1.^a

Es un vici aixó de cridar: no hi tenim frontissas á la llengua, fill.

D. Magí

El fill seréu vos, cara d' ascos.

Vehina 1.^a

No vos en desféu d' aquesta fesomia; en ganyota número hú.

D. Magí

A qui dirá ganyota, aquest cuarto de mals endresos. Mes valdría qu' anessiu á passar bugada.

Vehina 2.^a

Val mes passar bugada que passar gana.

Porter

No vull escándols á la porteria!

Vehina 1.^a

Feste tallar els cabells, fill; que no veus que tenen massa afició á creixe y se 't entortolligarán per las camas?

D. Magí

Vos, mestresa, fiquévus la llengua á la calaixera si us hi cap.

Vehina 1.^a

Se m' arnaría, y no tinch més qu' aquesta y la de la boca.

D. Magí

Qu' encara teniu el vici de seure als fogons?

Vehina 1.^a

Cridéu una mica més, jove; que no hi veig gayre d' aquest ull.

D. Magí

Mira com riu el nas doble. A veure si vos trencaréu y vos haurán d' encolar pe'l clatell.

Vehina 2.^a

Vos heu de fer adressar jove, si voléu anar tiesso. Feste passar un fil-ferro per dintre.

Municipal

O callen ó resigno el mando á la autoridaz municipal.

(1) Escena d' un saynet inédit intitulat *Crits, plors y rialas ó lo que pot un mal vehi.*

Vehina 1.^a

Que no veyéu qu' es aquest que no sab tractar ab senyoras!

Porter

Miréu de callar ó sinó...

Vehina 1.^a

Si m' arriba á posar la má á sobre, ja cal que prepari un batisme nou, perque li trencó 'l que porta.

Vehina 2.^a

Si no deu estar registrat; ¡pobre home! Pren un *lichis* per ferse recular la gana.

Vehina 1.^a

Té tots els vidres entelats de fer badalls.

Vehina 2.^a

Gran mal de no tenir ratas á casa; si totes li corren per dintre.

Vehina 1.^a

(*Se sent plorar una criatura.*) Ja hi som: la tunyina diària.

Vehina 2.^a

¡Mala mare! com se coneix que no es filla teva.

Vehina 3.^a

El seu home es casat en segonas *nupcias*, sabs?

Vehina 1.^a

Pero, y 'l carinyo *paternal* de pare?

Vehina 2.^a

Que 't fas el *cárrech* que refás matalassos?

Vehina 3.^a

Aquesta dona debía neixre *pegant*.

Vehina 1.^a

De franch vá neixre; per aixó ha sortit ab tan malas entranyas.

Vehina 2.^a

Pobre criatura; ja deu tenir tot el cos edificat.

Vehina 1.^a

Deu semblar un mostuari, de tants blaus.

Vehina 2.^a

Vés á avisar l' arcalde de barri; á veure si li colla la munyeca.

Valenciana

M' agraderia coneixre aquestas guapas que 's fican á casa meva. Si li pego ningú n' ha de fer res.

Vehina 1.^a

Jo del teu home demanaria 'l divorci y 't passaria un tant ab una vara de freixa ¡mal cor!

Vehina 2.^a

El seu home prou feyna té al matadero. Diu que mata 'ls bens á puntadas de peu. Ja 's pot escarressar el *Dalvío*, ja!

Valenciana

Mira secuestrada, ab el meu home no t' hi embranquis, perque 't pot tirar pe 'ls tribunals.

Vehina 2.^a

Hauria de comprar el paper sellat de segona má. Aixó va car.

Valenciana

A mí... tinta xina.

Vehina 1.^a

Qu' encara tens aquella raspa que la pagavas per mesos cad' any? Aquella que rentava 'ls coberts ab saliva.

Valenciana

No, are 'n tinch un' altra que fá *picadillo* ab llerguas de xarrayre.

Vehina 1.^a

Aixís no es estrany que gastis tan poch per la plasa; si tens els *quevinres* á casa.

Vehina 2.^a

Vés; vina á dirme si tinch un pols de sal; si jo te 'n tinch de donar, prou amanirás ab terra d' escudellas, que neteja l' estómach y no hi ha por de fer salat.

Porter

¡Prou! Ja n' estich tip d' aquets escándols. Que vos heu pensat qu' aixó es un *cinematógrafo*? Mes valdria que l' olla que feu aquí la possessiu al foch.

Vehina 1.^a

Fugiu; el porter de l' Audiencia en petit. Per Corpus el farém arreglador.

Porter

Y vos mestresa, fiquevos dintre.

Valenciana

A mí, 'l porter que m' ha volgut fer la lley, ha saltat de la casa. ¡Set sebetas!

Vehina 1.^a

Que no veyéu que té un any de lloguer pagat per adelantat y té part á la casa.

Vehina 2.^a

Del terrat en amunt es d' ella.

Vehina 1.^a

El dia que comensi á treure 't els drapets al sol, hi tindrà que veure la Junta de Damas, perque s'hi llogarán cadiras.

Valenciana

Aquesta que vulgui posarme 'ls drapets al sol que comensi á portar las cordas.

Vehina 1.^a

Una servidora: la Molsuda.

Valenciana

Ja tens prous *credencials* pera posarte á tret meu! Aixís; que t' arribi al monyo.

Vehina 1.^a

T' haurías d' abalansar un xich massa y se 't podrian trencar els baixos de la cotilla.

Valenciana

Es que ab aquets *cinch* te puch deixar la cara feta unas graellas.

Vehina 1.^a

(*Cantant.*) *La Habana se vá á perder*. Quí era arcalde allavoras?

Valenciana

Aquest ¡Té! ¡pendó!

Vehina 2.^a

¡*Fuera!* descompartulas!

Valenciana

Cuan vulgas tornarhi, avisam. Y vos (*al porter*) senyor porter, el dia que tornèu á ficarvos ab els meus

GENT DE CAMPRODON

Segadors esperant la brena.

(Fot. de Pere Surroca)

assumptos, l'home de casa, vos ensenyará ahont vénen àrnica. Perque del primer cop de puny la vostra boca semblará una bossa de balas. Las dents y caixals jugarán als quatre cantons

Porter

¡Valenciana, no 'm faltéu y retiréu alló de las sebetas, ó sinó...

Valenciana

¡Pobre home! Si vos agafo 'n faig paperets. Devíau tenir uns pares molt rectes, que fins us varen privar de creixe.

Vehinas

¡Gura! ¡Gura!

Municipal

A ver señores. Al cuartelillo.

Vehina 1.^a

Míratel. Deu fer anar el bigoti á gimnás, que 'l té tan desarrollat.

Vehinas

¡El cabol! ¡el cabol!...

JOAQUIM MALLEU.

**bleuger repás de literatura
y Arts portuguesas contemporánias ⁽¹⁾**

THOMAZ RIBEIRO

Crech qu' entre 'l poeta catalá Victor Balaguer y 'l poeta portugués Thomaz Ribeiro, existeixen punts d'una semblansa tal, que solsament trobaríam, pera no confóndrels, l'aspecte capdal de sas nacionalitats. Abdós, literats y polítichs, han influít d' una manera positiva en els partits que mitjansavan, y si se 'ns fa enutjosa sa vida pública, (malgrat y l'honradés en que inspiraren sempre sos actes), sa vida literaria es d' aquellas consagradas exlussivament á enlayrar las llegendas dels seus pobles, las grandesas de sa patria.

Pochs homes de lletras s' han vist revestits de tan grans honors. Si tingués d' anomenar sas distincions nombrosas, m' imposaría una feyna extraordinaria. En la llarga carrera de

(1) Vegis els números de CATALUNYA ARTÍSTICA, del 78 al 113 inclussius.

1862, en que fou elegit representant á Cortes pe 'l districte de Fondella, fins al 14 de Novembre de 1881 en que se 'ns presenta investit de la més alta dignitat política, President de ministres y Ministre del regne, Thomaz Ribeiro adquireix las proporcions d' un lluytador infatigable, y lo més extraordinari es que, en mitj de treballs polítichs d' una importancia tan gran, pogués dedicar temps á treballs literaris d' un mèrit insuperable.

Soci de casi totas las Academias y Instituts científichs del pahis y extrangers, entre 'ls darrers, de la Societat Económica de Barcelona, son nòm es universalment conegut no menys que per sa significació política, per sas obras literarias.

Com escriptor polítich y com orador parlamentari, fou sempre tingut com el primer, puig en las situacions difícils en que 's trobava son Govern, ell conseguí la unitat fins en las més allunyadas oposicions, ja que sa paraula insinuant y persuassiva era creguda com un dogma.

Molts el creyan ditxós en mitj de tants honors, mes si aytal pregunta li fessim en sa tomba, ens respondria que sa sortida camí de la India, revestit del caràcter pompós de Delegat del Rey, no fou tan sols en compliment d' un deber de ciudadá: fugia pera sepultar en llunyanas terras, els desenganys qu' adquirí en sa patria!

Estranya fi la d' aquets homes que, possehidors d' un talent no comú, s' entregan confiats al destí, al somni enganyador d' ilusions políticas, pera no despertar sinó á las punyentas feridas de la ingratitude y 'l desengany.

La poesia de Thomaz Ribeiro, en general, es trista, no d' aquella tristesa llapissosa dels romántichs de grenyas abundosas, no es el sentiment que s' espargeix en versos lascius y cansóns prostituhidas, es el sentiment noble y enlayrat que s' esplaya en una frase, en una nota, en un só que passa...

Al mitj dels passatges enlluhernadors que la paleta del artista desenrotlla opulents de sava, de color, de llum, hi ha sempre un solch negre, un perfil sombríu, que instinctivament s' emporta la simpatía y l' admiració del lector. Sentimentalista convensut, conservador y tradicionalista en sociologia y metafísica, Thomaz Ribeiro, no obstant y ser un poeta modernísim d' indiscutible talent, may podia ser un

poeta revolucionari; per sa part, els poetas revolucionaris, els pochs que 'n aquest pahis mereixen aytal nòm, no reyan cuan Thomaz Ribeiro, en una societat y en un sigle que sostingué guerra oberta á totas las metafísicas, declarava, plé de fé, que creya en Deu, perque sabia dirho d' una manera que no donava lloch á una protesta, á una ironía, á un sarcasme. Es la forsa de la convicció y de la paraula: el poder del estil que per sí sol explica la victoria dels sistemas veritables.

L' immortal *D. Jayme*, aquest poema grandíós que 'l poble 's sab de memoria y del que 'n corren món mes de vinticinch mil exemplars (y aquest fet tractantse d' un llibre escrit en idioma portugués, es senyal d' un mereixement y popularitat extraordinaris), es considerat com una de las joyas literarias de mes préu dintre la contemporánia literatura portuguesa. Tot ell es un crit elocuent y enérgich contra la tiranía del usurpador; crit que ja plora la esclavitut de la patria, ja s' aixeca omnipotent y avassallador, foll de revenja. El nom de Castella s' hi veu aborrible y tirá; il·luminats ab clarors sinistres passen, sombríus, els Felips y 'ls Duchs d' Alba, els Miquels de Vasconcellos y 'ls Comtes d' Olivars; y barrejats ab la tendresa de *Flores d' Alma*, els inimitables endecassilabs exemple de perfecta versificació, trobém *Duas vinganças*, el Cant IV del Poema, esmagador, d' una sublimitat terrible. Y acaba dihent:

Que mais queremos de nós? apoz tamanha galhardia d' algóz, ébrios de gloria, apagaram acaso a luz da historia? não têm seus feitos?... que nos quer a Hespanha?..

Quer insultar a lapide funeria que pesa sobre vós, heroes de Ourique!... Estremecei de horror, filhos de Henrique!... Repercuti meu canto, ecos da Iberia!

Encara 'n té un altre de Poema, no menys notable que l' altre, si bé no tan popular: *Del-fina do mal*, precedit de dugas cartas d' alt preu literari: la primera del eminent Camilo Castello Branco, y la segona del propi autor.

D' obras poéticas se 'n hi contan: tres volums de poesías soltas, *Indiana*, *Sons que passam y Vesperas*. En prosa té *Jornadas*, obra qu' hauria sigut vastíssima de no sorpéndrel la mort avans d' acabarla (6 de febrer de 1901).

Encara que per son testament, el gloriós

poeta y admirable estadista, pogués escatimar al seu cor els homenatges y las grandesas que la pragmática concedeix als homes d' una tan enlayrada posició, la manifestació que no pogué refugir de tot un poble, fou el més gran tribut, el més gran deute de tota una generació qu' aprengué á estimar la patria pe 'l geni portentós d' un de sos més eminents poetas.

Son enterro fou modest, obehint al noble impuls d' aquella senzillesa poética que l'acompanyá tota la vida.

En lloch de ab cotxe de la casa real, com tenia dret, el seu cadavre fou conduhit ab la pobra carreta dels asilats; en lloch del pompós desfilat de las tropas y 'l retrunyir de las descargas, la soletat augusta dels grans actes ahont l' ánim y 'l cor més lliurement se contrauen, ahont las llágrimas més amargantas corran; en lloch de la tomba de preuhada arquitectura y imponent magestat, la fossa freda y humil, tan humil y freda, que corseca y espanta....

IGNASI DE L. RIBERA ROVIRA.

Thomar (Portugal) 1902.

Jochs Florals de Manlleu

Grans elogis mereix la important Associació catalanista «En Rafel de Casanova» d' aquella hermosa vila, y especialment son capítost en Coll y Espadaler, per haver organísat ab tant acert una festa tan simpática y encoratjadora com resultá la dels Jochs Florals celebrats el passat dissapte dia 16.

Ab tot y que en la mateixa hora en que va tenir lloch, se feyan toros, no bastá l' atractiu de la repugnant *corrida* á restar públich á la hermosa festa del Gay saber, ans pe 'l contrari, y aixó dobla 'l triomf de l' Associació, á las tres en punt de la tarde ja el gran local hont devía celebrarse estava plé á vessar d' una concurrencia triada y entusiasta per tot lo que significa ilustració y cultura.

Prop de las quatre serían cuan al só de la música ocuparen l' estrado presidencial las autoritats y 'l Jurat calificador, compost de don Antón de P. Campmany, D. Emili Vilanova, D. Anton Busquets y Punset, nostre Director D. Joaquím Ayné Rabell y 'l Secretari don Lluís Coll y Espadaler.

MEDITANT.—Dibuix de R. MARTINEZ PADILLA.

Obrí la festa l' Autoritat municipal ab un breu parlament, en el que 's felicitava de que tingués lloch tan simpática festa en honra de las lletras y per l' enaltiment de Catalunya.

Seguidament usá de la paraula el President del Jurat, l' entusiasta catalanista de Sabadell, senyor Campmany, qui aixecá al auditori ab váris passatjes de son bellíssim parlament ataxonat d' imatjes ricas y enlayrats períodos de nostra Historia y nostra Literatura.

Després l' individu del Jurat, en Busquets y Punset, endressá un recort á la bona memoria de Mossén Cinto, qui en vida havia acceptat la Presidencia d' aquets Jochs. El retrato del gran poeta destacava en el fons del estrado envoltat d' una glassa negra. En Busquets fou molt aplaudit al termenar la lectura de son treball.

S' aixecá després en Coll y Espadaler, y com á Secretari, calificá breument las composicions llorejadas, passant acte seguit á descloure 'ls plechs que tancavan els noms dels autors.

Resultá guanyador de la Flor natural en Joan M. Guasch, per sa poesia *Desglás*. Per delegació del poeta, en Busquets y Punset escullí Reyna de la festa, quin honor recaygué en la hermosa senyoreta D.ª Francisca Llorens y Carreras, germana de nostra distingida y inteligent col·laboradora que amaga son nom baix el pseudònim de Nuria de l' Arbosseda.

La Reyna, un cop proclamada, passá á ocupar son trono en mitj de llarchs picaments de mans del públich.

Els accéssits á la Flor correspongueren á D. Joseph Paradedá y D. Joseph Calzada y Carbó ab sas poesías *Colp de vista* y *La non non trista* respectivament.

Guanyaren el premi del Ajuntament de Manlleu, D. Domingo Torrent y Garriga, notari y cronista d'aquella vila; el del Bisbe de Vich, D. Joseph Carner; el del senyor Ecónom de Manlleu, D. Pere Palau González de Quijano; el de D. Albert Russiñol, D. J. Baucells Prat; el de CATALUNYA ARTÍSTICA, D. Jaume Casas y Pallarols; el de D. Ferrán Almeda, D. Ramón Madirolas; el del escultor Pagés y Horta, D.ª Enriqueta Paler de Trullol; el de don Rafel Puget, D. Joan Bautista Güell, y el de la senyoreta Madirolas, D. Lluís Tintorer y Mercader.

Obtingueren accéssits D. Xavier Montsalvatge, D. Ferrán Canellas, D. Agustí Albertí, D. Jaume Boloix, D. Ramón Madirolas, don Baldomer Perramón y D. Jaume Benet.

Varias de las composicions ffloren llegidas per sos autors y altras per delegació, arrencant gayrebé totas llarchs aplaudiments.

Una vegada repartits els premis, nostre Director Sr. Ayné Rabell, vocal del Jurat, en un senzill pero encoratjador discurs, remerciá al poble de Manlleu per sa assistencia á un acte tan important, extenentse en justas observacions sobre la Pátria y las lletras. Al finalisar son parlament ressonaren molts aplausos.

En resúm, la festa acabá sens cap incident desagradable puig l'harmonia y 'l bon sentit s'havían aparellat. La concurrencia sortí aconhortada y satisfeta, els organiscadors agrahts al bon éxit y tot Manlleu, la xamosa y industrial vila, orgull de Catalunya, rublerta de goig per haver fruhit las regeneradoras flayres dels matolls secondants de la Poesía.

NOTAS D'ART

Els cartells de las Festas de la Mercé

Cuan el nostre número passat ja havia entrat en máquina, s'obrián al públich las portas del Saló de Cent ahont estavan exposats els 74 treballs presentats al concurs pera triar cartell anunciador de las vinentas festas. Per aquesta rahó fins avuy no parlém de dit concurs.

El públich, en general, ha interposat la seva opinió en contra de la sostinguda pe 'l Jurat.—No, ha dit, l'obra d'en Triadó comensa per no ésser cartell.—Y te rahó. Ademés es bastant defectuosa perquè, de moment, aquella Verge d'en Triadó ne recorda una del Enrich Serra. Després el Jesuset está mitjanament dibuixat.

Els senyors del Jurat se defensen bé, á nostre entendre, de las moltas censuras, dihent que'ls demés cartells presentats tenen encara mes defectes que 'l premi.

Bé, donchs, la observació no es meva; es del publich. No devía adjudicarse 'l premi.

El cartell de Medina Vera que obtingué menció, realment era un cartell, pero de mérit mitjá. Per de prompte pecava de vulgar, y la dona que hi destaca no está ben dibuixada, especialment desde la cintura fins als peus. Pera anunciar festas d'una població de quart ordre, *bueno*; pera las de Barcelona, no.

El treball que obtingué la primera menció y que tant li agradava á l' Utrillo, sens dupte per lo que 'l cartell tenia de modernista, indicava de bell entuvi un segell marcadament afrancesat. Nosaltres no l'hauriam admés á concurs.

Un "Sant Jordi" distingit també ab menció recorda la factura de las obras de Apeles Mestres, especialment el cavall. El cavaller recorda la manera dels que no saben dibuixar; y á simple vista s'observa que l'autor no te gust en la combinació de colors.

Y per últim el de l' Adriá Gual porta á la memoria la manera de fer de Gustau Doré, mes no es pas aixó lo criticable, sinó que l'assumpto pera cartell no es apropiat. Si las figuras que, simbolisant el poble, ventan una campana, estiguessen ben dibuixadas, el treball sería notabilissim perquè la idea es bonica y alli hi ha vida y art.

No 'ns entretindrém ara á mentar un per un las demés mencions y 'ls treballs no premiats.

El concurs ha vingut á demostrarnos que 'l género no té, avuy per avuy, conreuhadors de mérit entre la gent que comensa. No parlém dels mestres perquè aquets no hi han concorregut. Mil pessetas... son pocas pessetas.

Y no sols aytal concurs ha vingut á demostrar que no tenim cartellistas joves en cuant á la concepció sino que tampoch per lo que al gust y á la factura 's refereix. Ni color ni dibuix.

Fa pena 'l dirho pero es la vritat.

F. GIRALDOS.

Nostre folletí

Ab el present número repartim el **PLECH** 21.º de la preciosa y popular novela de costums del nostre temps.

LA PAPALLONA

original del eminent novelista catalá

Narcís Oller

Nova edició esmeradament corretgida per l'autor, y seguida d'un judici crítich del célebre novelista francés *Emili Zola*.

Acabada **LA PAPALLONA**, seguirá un llibre del genial poeta

Apeles Mestres

titulat

CANSONS

Ens escriuhen de Ripoll que ha sigut molt sentida la mort del jove y ferm catalanista en Joseph Carol y Prat que fou assassinat ara fa poch en aquella vila, no se sab si per odi de classes ó per cuestiones políticas.

De totas maneras el fet es repugnant.

Era la víctima persona molt estimada á Ripoll hont el fet criminal ha causat forsa pena.

D. E. P.

L'Ajuntament va remetrens dias passats el programa dels festeigs que s'han de celebrar per la Mare de Deu de la Mercé.

Sinó fos perquè sabém qu' es incomplet ja diriam quelcom respecte á la importancia esquivada que se'n desprén. Pero estém convensuts, y gayrebó ho sabém ab certesa, de que 's modificará en el sentit d'amplitut, afegintshi números nous que encara no s'han resolt en definitiva.

Sentim molt la doble denuncia que dias enderrera sofrí nostre volgut company *La Renaixensa* per la publicació de dos articles dels que 'n son autors don Enrich Arderiu y D. Geroni Estrany.

No cal dir ab el gust que veuriam que 'l contratemps sofert per l'estimat confrare no tingués consecuencias desagradables.

Nostre particular amich D. Modest Bonastre ha establert en son nou domicili del carrer de Rosselló, 91, principal, un Centre de representacions nacionals y extrangeras, hont tots els comerciants y industrials poden acudirhi en la seguritat d'esser ben servits.

Forem invitats á la Missa de *Requiem* qu'en sufragi de l'ánima del gran poeta Mossen Cinto Verdaguer va cantarse el passat dissapte en la iglesia dels Caputxins de la vila d'Olot.

Ens fou impossible assistirhi personalment, pero de pensament dedicárem un gran recort al anyorat cantor de Catalunya y remerciém á las Juntas Directivas de la N. O. Terciaria Caputxina d'aquella població organisadóra de tan solemne acte.

Ha entrat á formar part de nostra Redacció el conegut escriptor en Xavier Viura qui s'encarregará d'una de las seccions importants del periodich.

El diumenge passat l'Ateneu Obrer de Gracia, verificá ab gran solemnitat el repartiment de premis als alumnes d'abdós sexes que durant l'últim curs escolar assistiren á las diversas classes que sosté dit centre docent.

Presidí tan simpática festa, que 's vegé molt con-correguda, el regidor d'aquell districte D. Joseph Mir y Miró, qui pronunciá un elocuent discurs, enaltint al Ateneu per dedicarse exclusivament á la ensenyansa no permetent que en sos salons hi hage cap mena de diversió y dedicá frases d'elogi á la Junta, als professors y als delegats dels Ateneus qu'allí, hi havia.

Pronunciá el parlament de gracias el president del Ateneu, Don Ignasi Juncadella y Vives, essent ben aplaudit, com també ho fou l'esmentat regidor.

Avans d'abandonar el local la major part del concurrents al acte, inclós el senyor Mir y Miró, visitaren l'exposició dels trevalls del alumnes, de quins feren gran elogi, y felicitaron coralment als professors del Ateneu D.ª Agna Ginestá de Baucis, D. Antoni Cuadrench y D. Joseph Crusat y Planas.

Monument á Frederich Soler

Suscripció pública destinada á aumentar els ingresos pera 'l Monument á FREDERICH SOLER (PITARRA), cuals donatius no podrán excedir de **una pesseta**, al objecte de donar á la suscripció carácter popular.

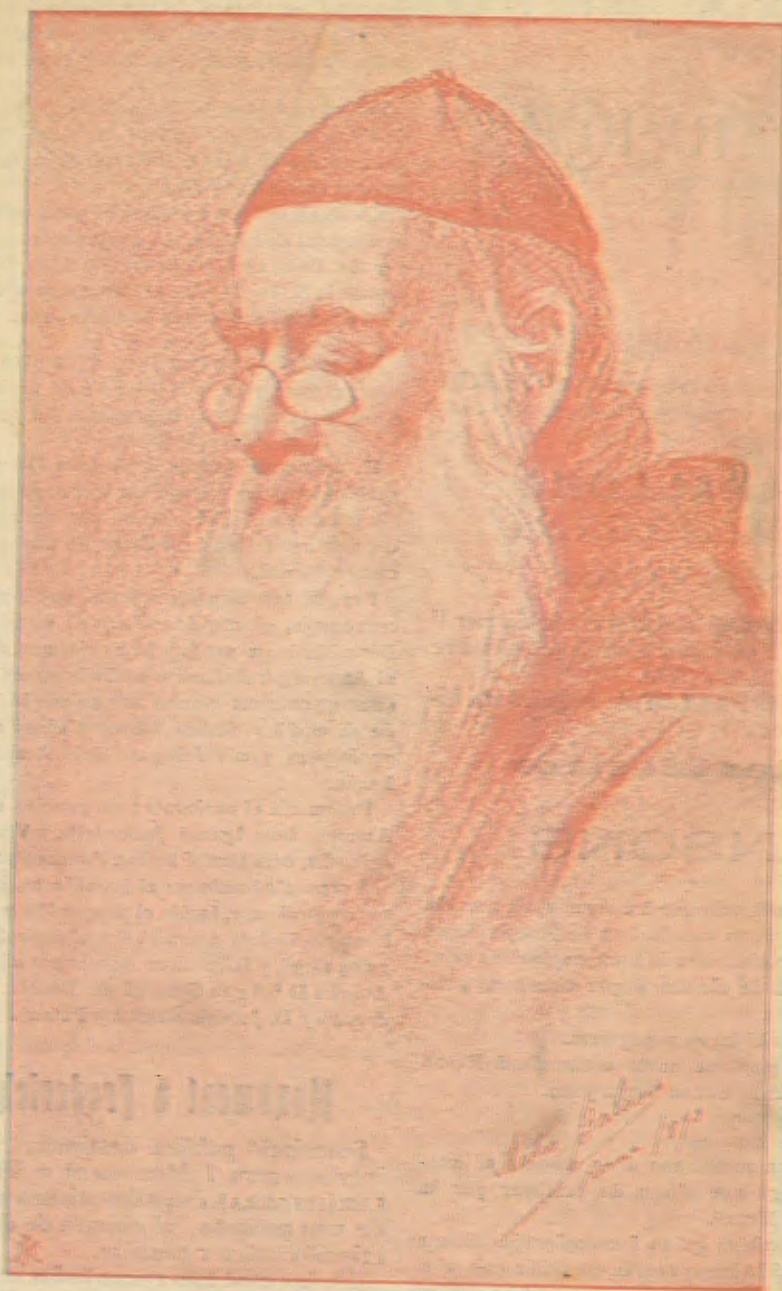
De las cantidades recaudadas se'n farà entrega á la *Comtissió Executiva del Monument*, presidida per l'Alcalde d'aquesta ciutat.

Suma anterior. 59'95 ptas.

D. Pere Augé.	1' »
» Baldomer Cavallé.	0'50 »
» Jacinto Ribas.	0'50 »

Total. . . . 61'95 ptas.

Continúa oberta la suscripció en la Redacció de CATALUNYA ARTÍSTICA.

CAP D'ESTUDI. — *Dibuix d'en Manet Barasche.*

CATALUNYA ARTÍSTICA

SEMANARI IL·LUSTRAT D'ARTS Y LITERATURA

Redacció y Administració: — Ramonich, 20, municipal. — (Ella ha bressat a la premsa.)

DIRECTOR: **J. AYÉ RABELL.** — ADMINISTRADOR: **BARTONEU LLURÓ**

EN SOS NÚMEROS ORDINARIS PUBLICA:

16 planas de text degut als millors prosistes, poetes y crítics regionals. — **8 de folletí literari.** — Gravats y dibuixos de notables artistes.

Confecciona sovint números extraordinaris.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: BARCELONA, trimestre **2 pessetas** — Fora, mitj any **4 pessetas.**

EXTRAJERER un any **12 francs.** — Número començat, **15 centims.** — Número acabat, **20 centims.**